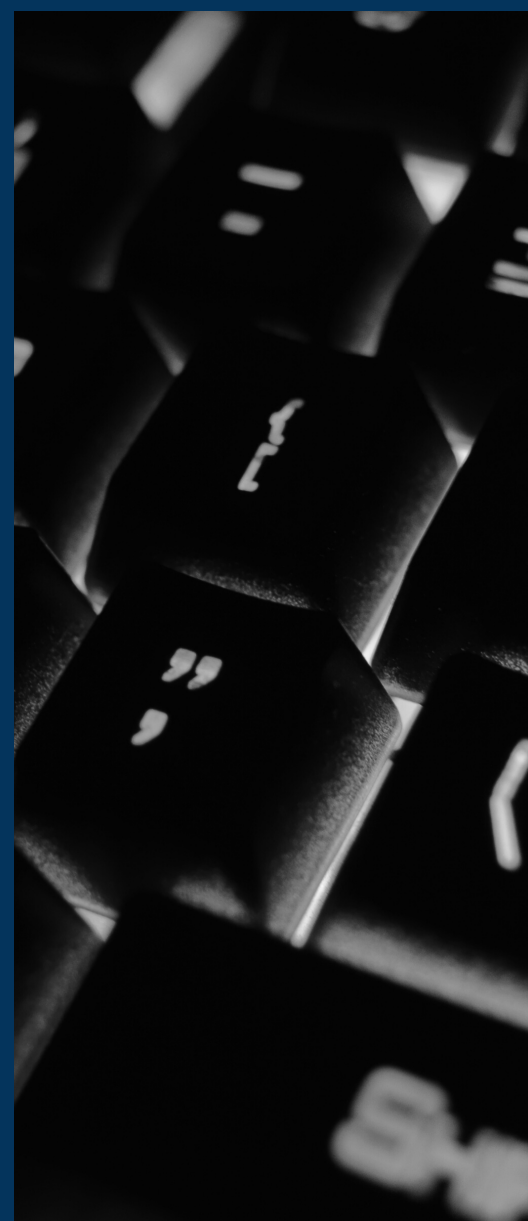

Parengė:

Žygmantas Kapočius, Justė Krančiukaitė, Judita Šarpienė

LR MINISTERIJŲ DARBUOTOJŲ SKAITMENINIAI ĮGŪDŽIAI: APKLAUSOS REZULTATAI

2019 Lapkritis

Kurk
Lietuvai

EKONOMIKOS
IR INOVACIJŲ
MINISTERIJA

KONTEKSTAS

Skaitmeninė transformacija tampa neatsiejama viešojo sektoriaus dalimi. Ne išimtis ir Lietuvos Respublikos ministerijos, kurioms skaitmenizacija gali atnešti ne tik naudos, bet ir kelti naujų grėsmių. Ministerijų darbuotojams tenka dirbti su vis daugiau jautrios informacijos. Šios informacijos atskleidimas kibernetinės atakos metu gali sukelti ypatingai daug žalos. Teisingi skaitmeniniai įgūdžiai gali padėti užkirsti kelią tokioms atakoms. Kita svarbi skaitmeninių įgūdžių nauda – efektyvesnė organizacijos veikla. Atsižvelgiant į MIT skaitmeninio verslo centro ir „Capgemini“ tyrimų duomenis, 77 proc. organizacijų mano, kad trūkstanti skaitmeniniai įgūdžiai yra pagrindinė kliūtis organizacijos skaitmeniniam virsmui. Taip pat, PwC tyrimų duomenimis tik 50 proc. darbuotojų yra patenkinti prieinamais resursais skirtais mokytis skaitmeninių įgūdžių.

Šiuo metu mokymai viešajame sektoriuje yra pragmatiški ir dėl to neužtikrina skaitmeninių įgūdžių lavinimo. Siekdami išsiaiškinti ar tai yra aktualu ministerijų darbuotojams nuo lapkričio 9 d. iki lapkričio 20 d. vykdėme apklausą, kurios tikslas – sužinoti kaip darbuotojai vertina savo skaitmeninius įgūdžius ir ar yra poreikis juos lavinti. Šioje ataskaitoje pateikiame šios apklausos rezultatus ir mūsų išvagas.

APIE APKLAUSĄ

Apklausoje dalyvavo 255 Lietuvos Respublikos ministerijų darbuotojai, tai sudaro apie 6,6 proc. visų Lietuvos Respublikos ministerijų darbuotojų. Aktyviausios buvo Krašto apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo bei Susisiekimo ministerijos (Diagrama 1). Apklausos anketos neužpildė nei vienas Lietuvos Respublikos Teisingumo, Finansų, Švietimo, mokslo ir sporto bei Žemės ūkio ministerijų darbuotojas. Didžiąją dalį apklausos dalyvių sudarė Vyresnieji specialistai(-ės) bei patarėjai (-os) (Diagrama 2).

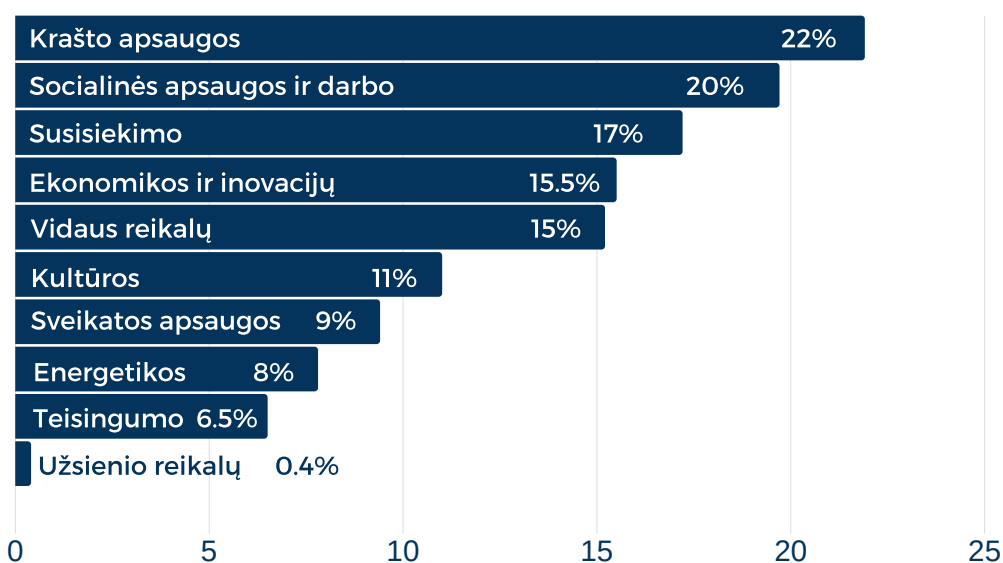

Diagrama 1. Diagrama vaizduoja kokia dalis kiekvienos ministerijų darbuotojų užpildė apklausą.

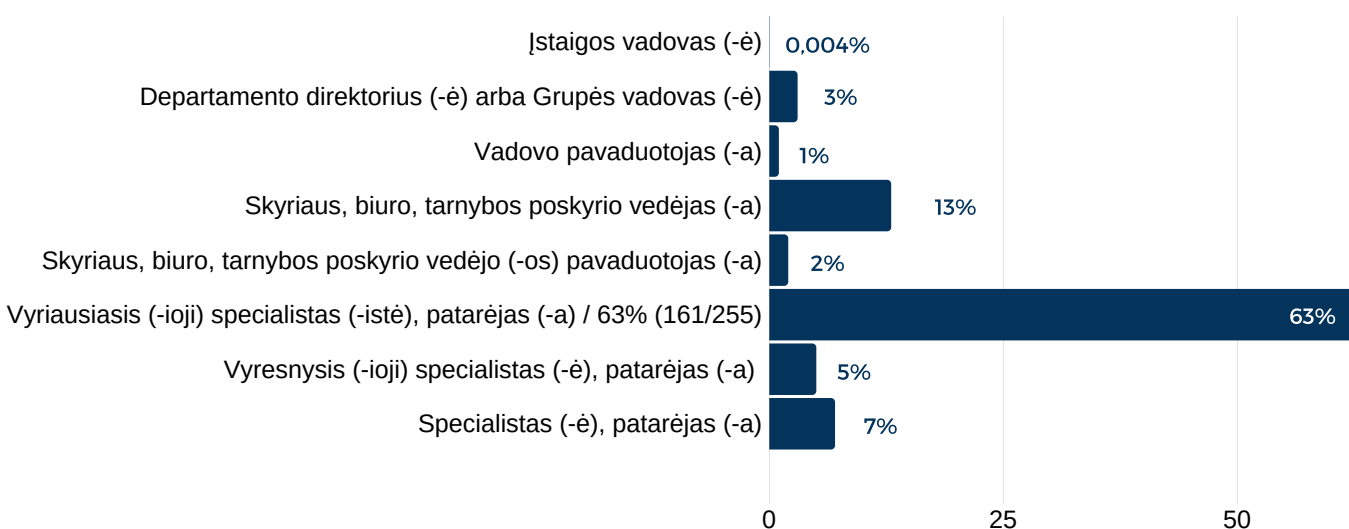

Diagrama 2. Diagrama vaizduoja kokias pareigas užima apklausos dalyviai.

APIE APKLAUSĄ

Apklausos dalyvių teiravomės apie jų turimą darbo patirtį bei patirtį viešajame sektoriuje (Diagrama 3 ir 4). Šiuos klausimus uždavėme norėdami stebėti tendencijas vyraujančias tarp skirtingą patirtį turinčių darbuotojų, tačiau reikšmingo poveikio apklausos dalyvių atsakymams darbo patirtis ar patirtis viešajame sektoriuje neturėjo. Taip pat, klausėme ar dalyviai yra IT specialistai - 97% teigė, jog nėra, o 3% atsakė, jog yra IT specialistai, tačiau dirba ne pagal specialybę (Diagrama 5).

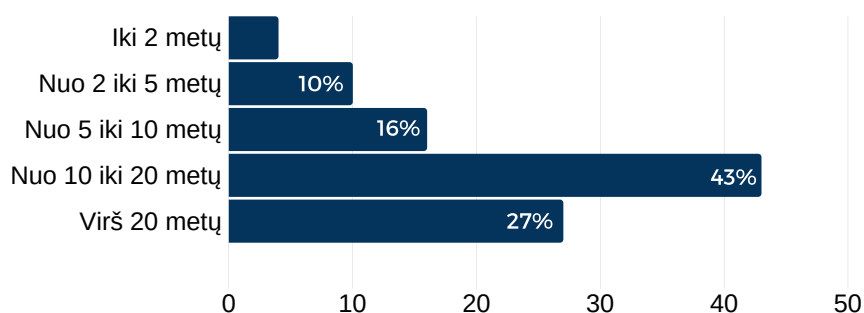

Diagrama 3. Diagrama vaizduoja kokia darbo patirtį turi apklausos dalyviai.

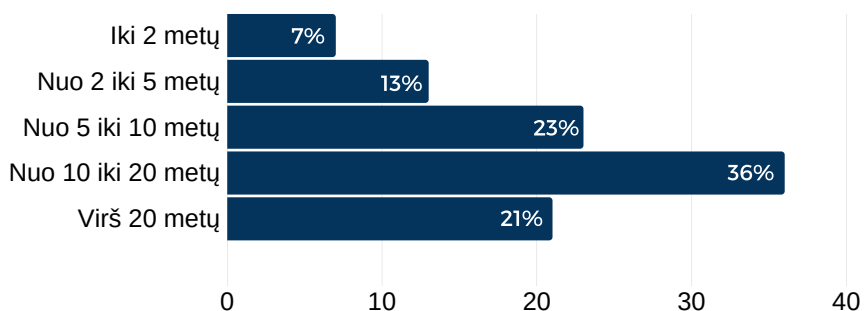

Diagrama 4. Diagrama vaizduoja kiek laiko apklausos dalyviai dirba viešajame sektoriuje.

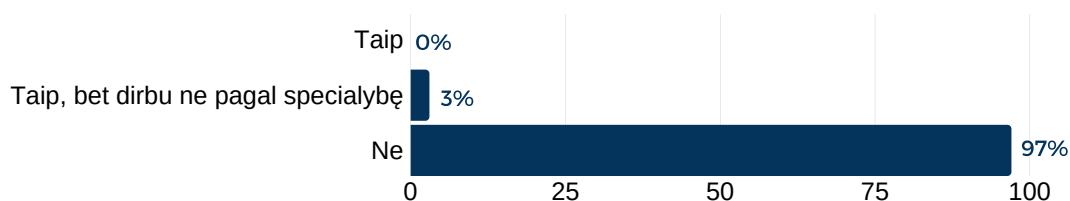

Diagrama 5. Diagrama vaizduoja atsakymus į klausimą - ar esate IT specialistas?

KAS YRA SKAITMENINIAI ĮGŪDŽIAI?

Šioje apklausoje rėmėmės Europos Komisijos paruoštu skaitmeninių įgūdžių apibūdinimu – DigComp 2.1, kuris skaitmeninius įgūdžius suskirsto į 5 skirtingas kompetencijas, kurias sudaro 3-5 įgūdžiai. Apklausos dalyviams pateikėme po 3 klausimus iš kiekvienos kompetencijų srities. Kompetencijos ir jų kategorijos:

01

Informacijos ir duomenų raštingumas:

- Naršymas, informacijos ir skaitmeninio turinio paieška, duomenų filtravimas.
- Duomenų vertinimas, informacija ir skaitmeninis turinys.
- Duomenų, informacijos ir skaitmeninio turinio valdymas.

02

Bendravimas ir bendradarbiavimas

- Bendravimas naudojantis skaitmeninėmis technologijomis (sąveika).
- Dalijimasis naudojantis skaitmeninėmis technologijomis.
- Įsitraukimas į pilietiškumą naudojantis skaitmeninėmis technologijomis.
- Bendradarbiavimas naudojantis skaitmeninėmis technologijomis.
- Tinklo etiketas (netiquette).
- Skaitmeninio identiteto valdymas.

03

Skaitmeninio turinio kūrimas

- Skaitmeninio turinio tobulinimas.
- Skaitmeninio turinio integravimas ir pertvarkymas.
- Autorių teisės ir licencijos.
- Programavimas.

04

Saugumas

- Įrenginių apsauga.
- Privatumo ir asmens duomenų apsauga.
- Sveikatos ir gerovės apsauga.
- Aplinkos sauga.

05

Problemų sprendimas

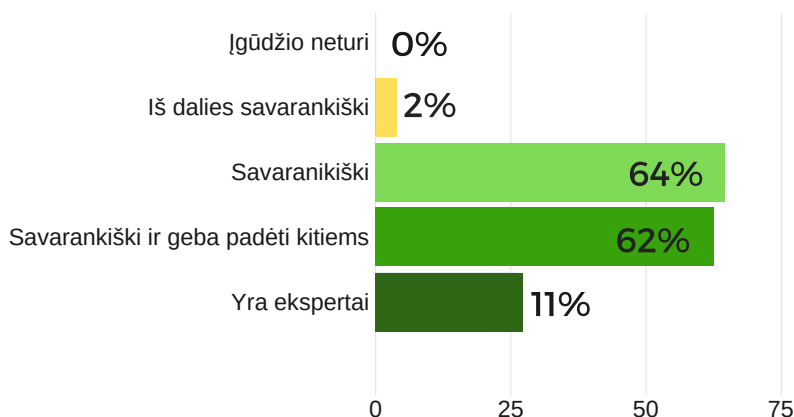
- Techninių problemų sprendimas.
- Poreikių ir technologinių sprendimų nustatymas.
- Kūrybiškas naudojantis skaitmeninėmis technologijomis.
- Skaitmeninės kompetencijos spragų nustatymas.

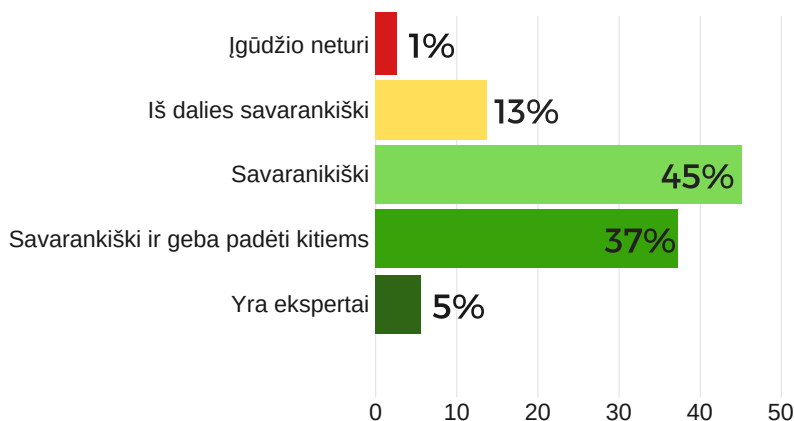
INFORMACIJOS IR DUOMENŲ RAŠTINGUMAS

Lietuvos Respublikos ministerijų darbuotojai informacijos ir duomenų raštingumą iš visų 5 kompetencijų įvertino kaip stipriausią. Vos 1 procentas apklaustųjų manė, jog neturi vieno iš šių kompetencijų sudarančių įgūdžių [2]:

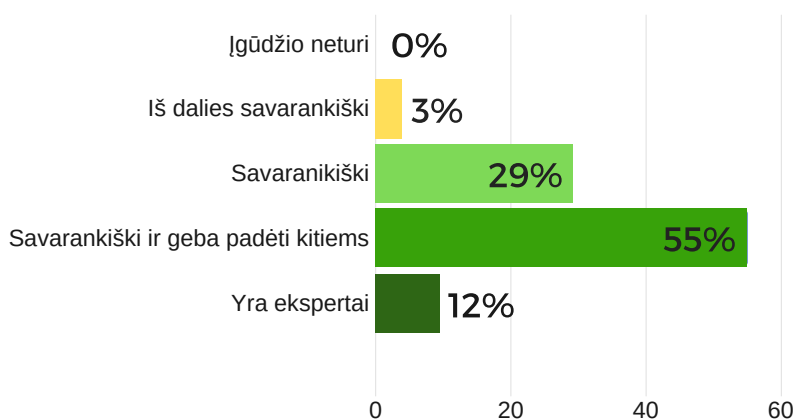
[1] GEBĖJIMAS NARŠYTI, IEŠKOTI DUOMENŲ, FILTRUOTI INFORMACIJĄ IR SKAITMENINĮ TURINĮ:

[2] GEBĖJIMAS ĮVERTINTI DUOMENŲ, SKAITMENINIO TURINIO BEI INFORMACIJOS PATIKIMUMĄ:

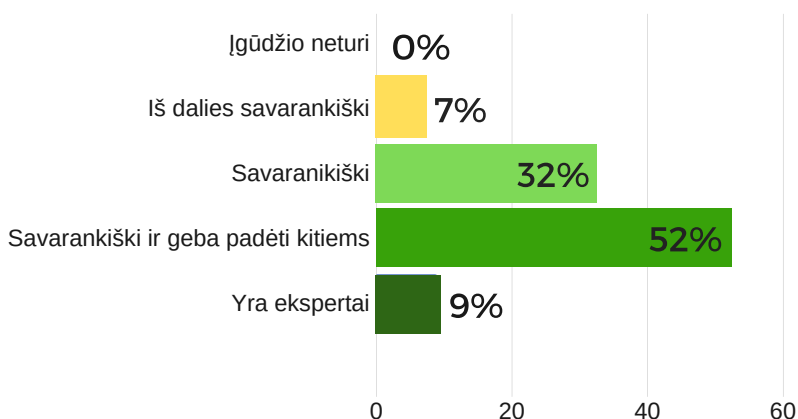
[3] GEBĖJIMAS DARBO TIKSLAIS NAUDOTI SURINKTUS DUOMENIS, INFORMACIJĄ IR SKAITMENINĮ TURINĮ:

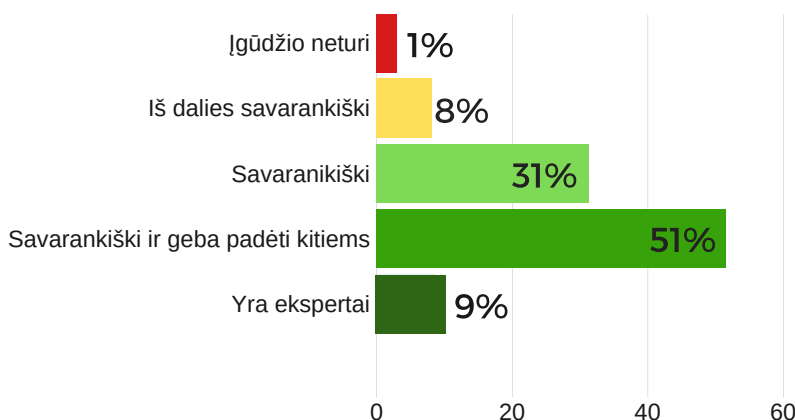
BENDRAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS

Apklauso dalyviai gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti skaitmeninėje erdvėje taip pat įvertino neblogai. Dalyviai prasčiausiai vertino gebėjimą bendrauti remiantis skaitmeniniu etiketu (8 procentai teigė, jog įgūdžio neturi, 24 procentams reikėtų pagalbos) [6]:

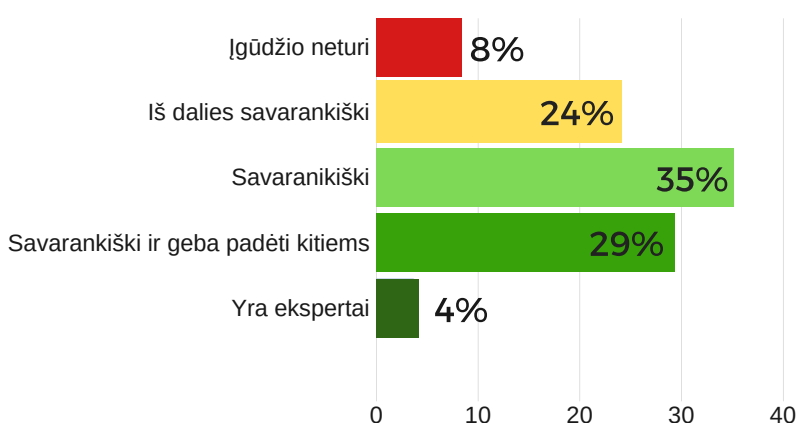
[4] GEBĖJIMAS BENDRAUTI NAUDOJANTIS SKAITMENINĖMIS TECHNOLOGIJOMIS:

[5] GEBĖJIMAS DALINTIS INFORMACIJA NAUDOJANTIS SKAITMENINĖMIS TECHNOLOGIJOMIS:

[6] GEBĖJIMAS BENDRAUTI REMIANTIS SKAITMENINIU ETIKETU*:

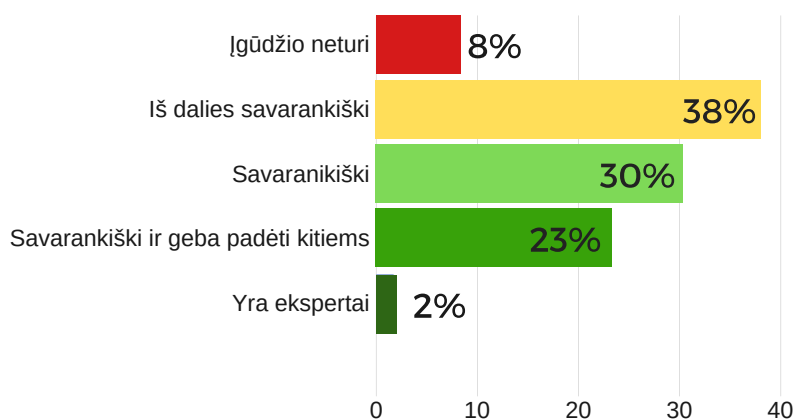

*žinoti kokios yra bendravimo normos skirtingose platformose

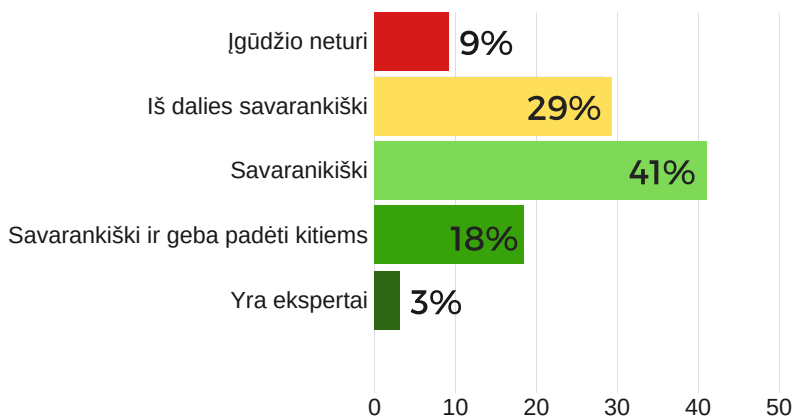
SKAITMENINIO TURINIO KŪRIMAS

Darbuotojai savo gebėjimą kurti skaitmeninį turinį įvertino daug prasčiau nei prieš tai minėtas kompetencijas. Prasčiausiai įvertintas įgūdis – programavimas (85 procentai teigė, jog šio įgūdžio neturi) [9]:

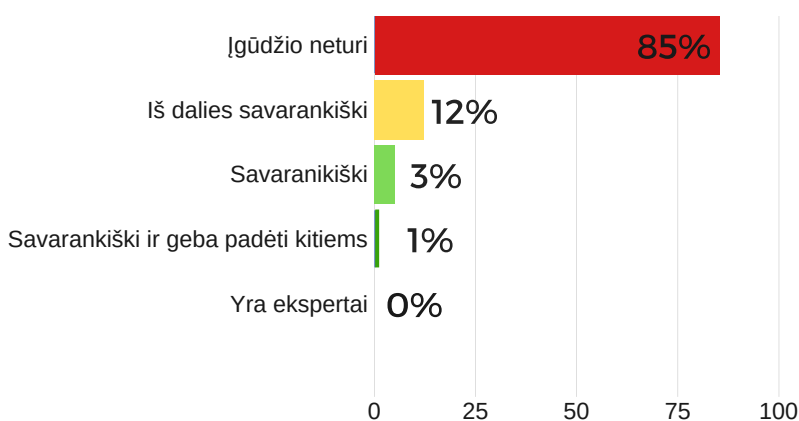
[7] GEBĖJIMAS KURTI SKAITMENINĮ TURINĮ:

[8] GEBĖJIMAS SUPRASTI IR TEISINGAI NAUDOTIS AUTORINIU TURINIU:

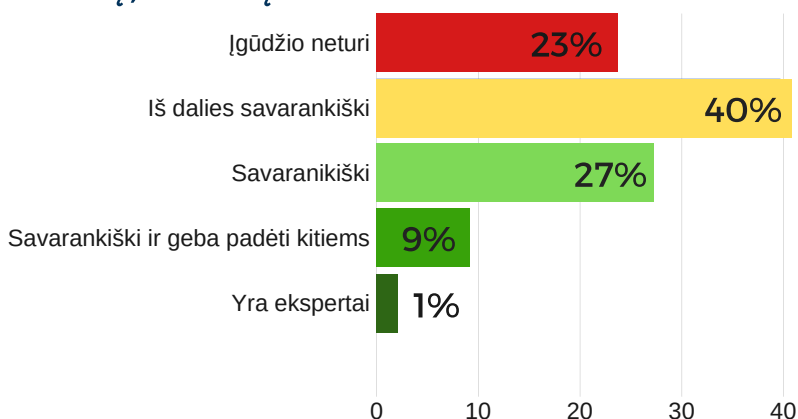
[9] GEBĖJIMAS PROGRAMUOTI:

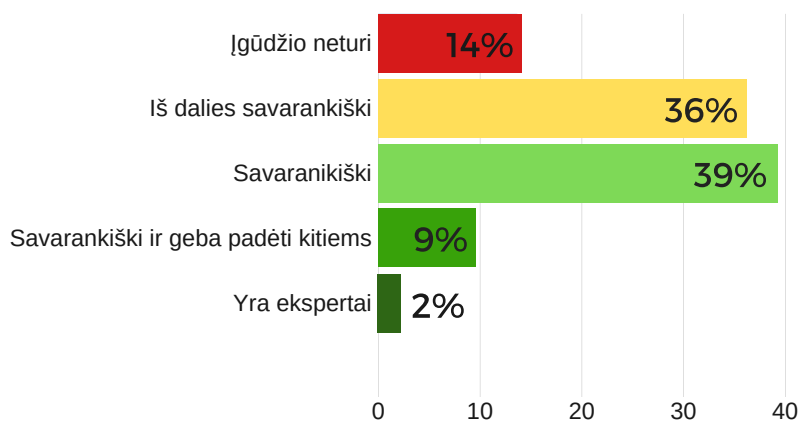
SAUGUMAS

Kibernetinis saugumas - viena opiausių problemų ir grėsmių dirbant su privačiais duomenimis. Ministerijų darbuotojai, kuriems tenka dirbti su jautria informacija, turėtų gebėti apsaugoti informaciją bei įrenginius savarankiškai. Deja, 50 ir daugiau procentų apklaustųjų mano, jog neturi pakankamų įgūdžių apsisaugoti nuo skaitmeninių pavojų:

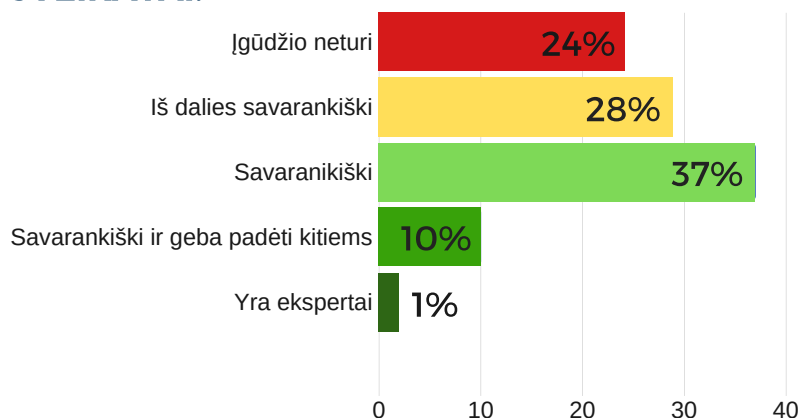
[10] GEBĖJIMAS APSAUGOTI SAVO ĮRENGINIUS NUO KIBERNETINIŲ ATAKŲ, VIRUSŲ:

[11] GEBĖJIMAS APSAUGOTI PRIVAČIUS IR ASMENINIUS DUOMENIS:

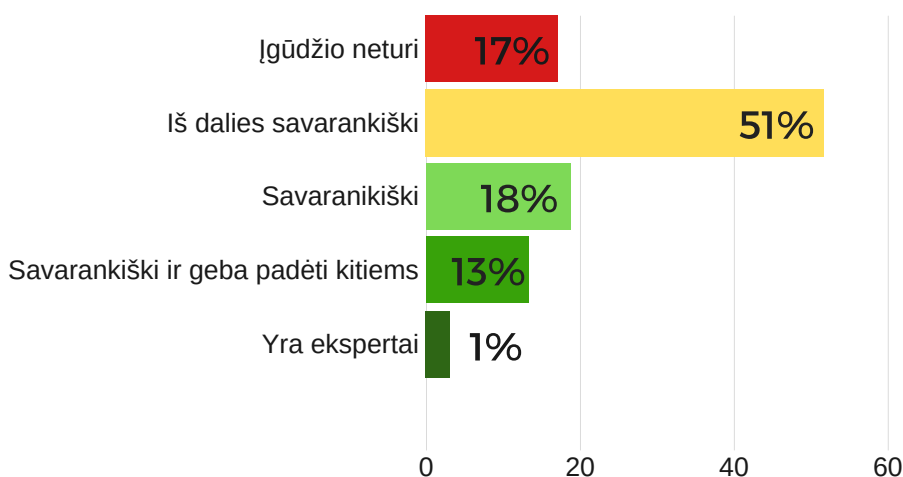
[12] GEBĖJIMAS ĮVERTINTI TECHNOLOGIJŲ POVEIKĮ JŪSŲ APLINKAI BEI SVEIKATAI:

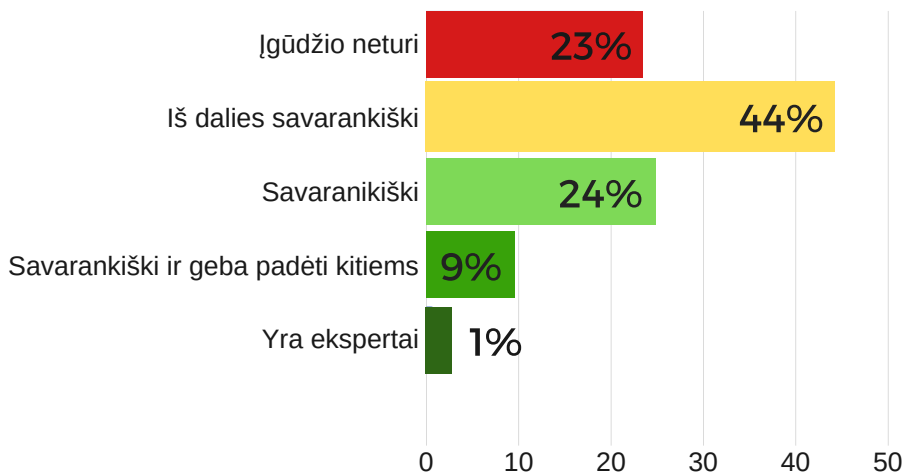
PROBLEMŲ SPRENDIMAS

Problemų sprendimas - prasčiausiai įvertinta skaitmeninė kompetencija. Net 38 procentai apklaustųjų [15] mano, jog negali tinkamai įvertinti savo skaitmeninių žinių trūkumo, tai gali reikšti, jog nemaža dalis darbuotojų nėra tikri kokie skaitmeniniai įgūdžiai jiems yra reikalingi:

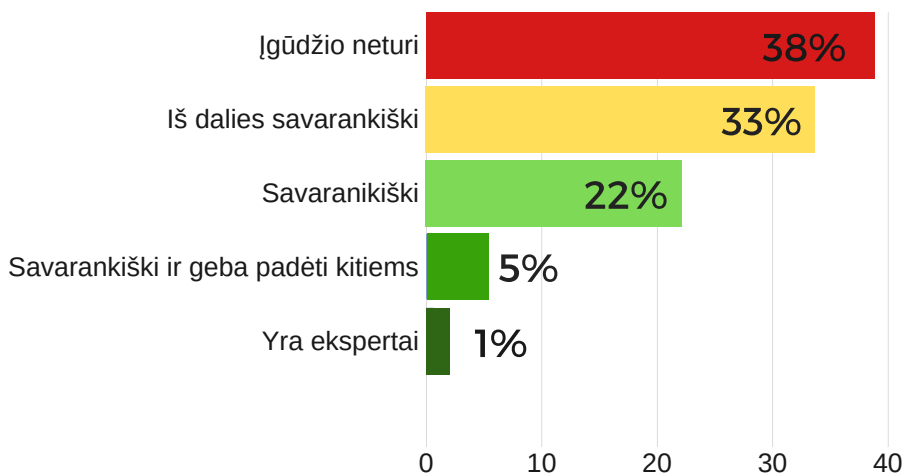
[13] GEBĖJIMAS SPRĘSTI TECHNINES PROBLEMAS KYLANČIAS NAUDOJANTIS ĮRENGINIAIS:

[14] GEBĖJIMAS SPRĘSTI PROBLEMAS PASITELKIANČIAS TECHNOLOGIJAS:

[15] GEBĖJIMAS IDENTIFIKUOTI SKAITMENINIŲ KOMPETENCIJŲ SPRAGAS:

GALIMYBĖ ĮGŪDŽIUS TOBULINTI DARBE

TEIGIA, JOG TURI GALIMYBĘ

32%

Paklausti, ar turi galimybę skaitmeninius įgūdžius tobulinti darbe, ministerijų darbuotojai vieningos nuomonės neparodė. Dauguma darbuotojų (40%) teigė, jog tokios galimybės neturi, 32% teigė, jog turi, o 28% nežinojo, ar darbovietė suteikia tokią galimybę.

TEIGIA, JOG NETURI GALIMYBĖS

40%

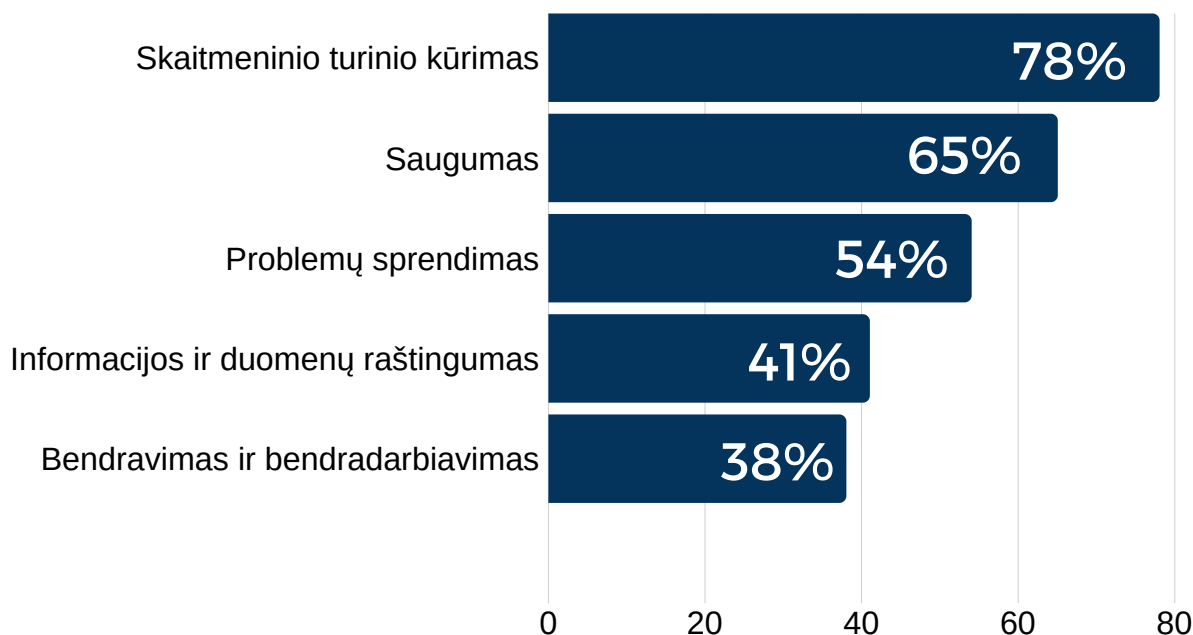
Skirtingus darbuotojų atsakymus galėjo lemti keli rodikliai - ministerija, skyrius ar pozicija, kurioje dirba darbuotojas. Tačiau reikšmingų skirtumų tarp ministerijų ar skirtingų pozicijų nepastebėjome.

NEŽINO AR TURI GALIMYBĘ

28%

ĮGŪDŽIAI, KURIUOS DARBUOTOJAI NORĖTŲ PATOBULINTI

"Visoms valstybinėms įstaigoms reikia didesnio skaitmeninio raštingumo, ypač programavimo, maketavimo, vizualinio dizaino, analitinių duomenų rinkimo ir t.t."

- Apklausos dalyvis

Lietuvos Respublikos darbuotojų paklausėme, ar jie norėtų patobulinti savo skaitmeninius įgūdžius - 93% teigė, jog norėtų, 2% įgūdžių patobulinti nenorėtų, o kiti apklausos dalyviai nebuvo apsisprendę. Deja, atsakymai į šį klausimą neparodo, kokia dalis darbuotojų būtų pasiryžusi skirti laiko skaitmeniniams įgūdžiams tobulinti.

Taip pat, darbuotojų klausėme kokias skaitmeninių įgūdžių kompetencijas jie norėtų patobulinti. Labiausiai ministerijų darbuotojai norėtų patobulinti gebėjimą kurti skaitmeninį turinį (78%), saugiai elgtis skaitmeninėje erdvėje (65%) bei spręsti problemas pasitelkiant technologijas (54%).

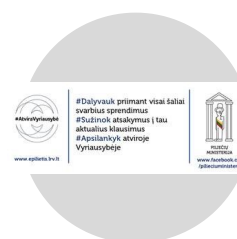
IŠVADOS

Apklausoje tikslas – sužinoti kaip Lietuvos Respublikos ministerijų darbuotojai vertina savo skaitmeninius įgūdžius. Apklausoje dalyvavo 255 ministerijų darbuotojai. Skaitmeniniams įgūdžiams apibrėžti naudojame Europos Komisijos paruoštą skaitmeninių įgūdžių apibrėžimą - DigComp 2.1, kurį sudaro 5 kompetencijų sritys. Iš viso uždavėme 15 su skaitmeniniais įgūdžiais susijusių klausimų - po 3 kiekvienai kompetencijai. Geriausiai darbuotojų įvertintas įgūdis – informacijos ir duomenų raštingumas. Tik 6.5% apklaustųjų mano, jog šio įgūdžio neturi arba negali savarankiškai jį pritaikyti darbe. Antroje vietoje - gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti (16% teigė, jog įgūdžio neturi arba jiems reikėtų pagalbos). Trečioje - skaitmeninio turinio kūrimas (neįskaitant klausimo apie gebėjimą programuoti; šį įgūdį darbuotojai įvertino prasčiausiai - net 85% teigė, jog įgūdžio neturi).

Tuo tarpu daugiau nei pusė apklaustųjų nežino arba nėra tikri kaip reikėtų saugiai elgtis skaitmeninėje erdvėje (55%) ir spręsti problemas pasitelkiant technologijas (64%). Labiausiai ministerijų darbuotojai norėtų patobulinti gebėjimą kurti skaitmeninį turinį (78 %) bei saugiai elgtis skaitmeninėje erdvėje (65%), tačiau tik kas trečias darbuotojas mano, jog turi galimybę tobulinti šiuos įgūdžius darbe.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

ŠALTINIAI

Capgemini Consulting. The Digital Talent Gap Developing Skills for Today's Digital Organizations (2017)

https://www.capgemini.com/wpcontent/uploads/2017/07/the_digital_talent_gap27-09_0.pdf

Ugdymo plėtotės centras. DigComp 2.1 - Skaitmeninės Kompetencijos Sandara (2017)

https://www.upc.smm.lt/tobulinimas/dokumentai/DigComp_2.1_translation_LT.pdf